

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

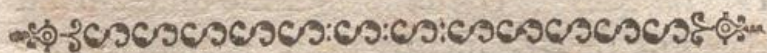
Moguntiae, 1760

XVII. De foro episcoporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

fuisse *alibi*. Item, si probat, crimen commissum non esse, ut quondam Athanasius Arsenium vivum stitit, quem interfecisse ferebatur^r. Hic est generatim processus criminalis secundum usum Franciæ hodiernum: in quo tribunalia sacra & politica conspirant, dum easdem constitutiones sequuntur. Quem tamen in compendio personis ecclesiasticis, quibus acta curiarum raro familiaria sunt, hic exhibere non piguit.

1) SOCRAT. l. I, c. 29. *hist. eccl.* l. II. n. 51.

C A P. XVII.

DE FORO EPISCOPORUM.

I.

CAUSSAE criminales episcoporum, quæ antiquissimis canonibus maxime indignantur, & quæ plerasque regulas in probandis & puniendis criminibus peperere, difficiliore ac rariores redditæ sunt, ex quo falsas decretales usu recepimus. Novissima tempora sane paucissima exempla, in Francia præsertim, supeditant episcoporum in jus vocatorum; unde parum exploratum, quomodo hoc iudicium sit instruendum. Contra certum est, primis octo sæculis episcopos sæpe accusatos & in provincialibus conciliis examinatos, iudicatos, condemnatos &, si opus, gradu dejectos fuisse; quæ conciliorum sententiæ executioni datæ. Non desunt tamen exempla eorum, qui condemnati ad sedem Romanam provocarunt, præ-

Episco-
porum
iudex
compe-
rens olim
concilium
provinci-
alia

fertim si alium superiorem non agnoscerent, veluti patriarchæ. Canon antiquissimus, qui episcopos ad papam provocare permittit, habetur in concilio Sardicensi an. 347.¹ qui ita habet: *Si quis episcopus concilio provinciali depositus ad præfulem Romanum adpellat, isque causam denuo excutiendam esse judicat; rescribet ad vicinia provincia episcopos, ut ipsi judicent. Et si episcopus depositus a Romano præfule flagitat, ut presbyterum ad se mittat, poterit hic mittere commissarios, qui ejus nomine judicent cum episcopis*². Utrum canon ille unquam usu receptus fuerit, in utramque partem disputant. In praxi sane infecuta tempora a prioribus nihil diversi ostendunt usque ad sæculum V. medium & ad Leonem papam. Papa, qua caput ecclesiæ de jure divino, semper fuit episcopus episcoporum, quos corripere potuit, si quid contra disciplinam peccarent, præsertim si nulla idonea causa fratres suos condemnarent. Sed inde non infertur, sedem Romanam instar ordinarii & conciliis provincialibus superioris tribunalis habuisse, querelasque eo delatas fuisse appellationes vel instantiam secundam, quum fuerint remedia extraordinaria adversus vexationes in causis ad universam ecclesiam pertinentibus, qualis fuit Athanasii, Chrysostomi, Flaviani Constantinopolitani.

1) c. 7.

2) *hist. eccl. l. 12. n. 33.*

post, papa
per falsas
decretales

II. SED falsæ decretales inde a sæculo IX. receptæ omnem disciplinam adulterarunt. Si has audies; non nisi a *certis personis*

accusandi, non nisi a papa, etiam in prima instantia, judicandi sunt episcopi, adhibita legum solemnitate. Concilium provinciale quidem causam instruere ac præparare poterit; sententia tamen papæ reservata¹. Quum autem fieri non posset, ut omnes episcoporum causæ Romæ disceptarentur, placuit distinguere inter causas *minores* & *maiores*, quæ ad *depositionem* tendunt, quæve papæ erant reservata². Jam vero generatim omnes causas *maiores*, quorsum canonum interpretes declarationem credendorum; convocationem concilii universalis; approbationem conciliorum & scriptorum aliorum doctorum; divisionem, unionem & translationem episcopatum; exemptionem episcoporum & abbatum a jurisdictione ordinarii, translationem, destitutionem, restitutionem episcoporum; absolutamque & inappellabilem judicandi facultatem referunt; soli papæ in prima instantia vindicant³.

qui de
causis ma-
joribus
cognoscit
etiam in
prima in-
stantia.

1) C. 3. q. 2. c. 3. q. 6. c. 9. q. 3. c. 6.

2) C. 1. 2. 3. X. de transl.

3) Gloss in c. 8 X. de excess. prælar. C. 24. q. 1. c. quoties D. 17. c. 1. 2. D. 16. c. sancta. C. 16. q. 1. c. 7. c. 16. &c.

III. PRAGMATICA¹ consentit, ut quod
causæ majores, quæ in jure enumerantur, confirmat
Romam remittantur, & fatetur, esse personas, concil.
quarum depositio soli papæ competit, quæve, Trident.
si depositionem mereri videantur, Romam
cum actis remittendæ sint. Concinit concilium
Tridentinum, quod² prohibet, ne episcopus,
nisi in causâ, in quam depositio vel privatio
statuta, vadetur, neve testes adversus eum au-

diantur, nisi sint contextuales & notoriæ prohibitatis: ne quis præter papam de his caussis cognoscere audeat, qui, si placet, delegare potest Metropolitanum vel certos episcopos, mandato sua manu signato instruendos, quibus tamen nuda cognitio; pontifici autem *sententia definitiva* competit. Ast minores caussas episcoporum criminales in concilio provinciali vel coram ejus deputatis disceptari permittit³.

1) *de concubin. in f. concord. tit. 32.*

2) *sess. 13. c. 6. 7.*

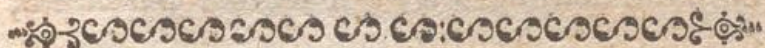
3) *sess. 24. c. 5.*

sed Fran-
ci recla-
mant

exempla
episcopo-
rum in
Francia
judicato-
rum.

IV. IN Francia jure veteri vivimus, quo episcopus in solo concilio provinciali; cui si XII. episcopi non interfunt, vicini ad numerum concurrentem adhibendi, judicantur, salva adpellatione ad pontificem, duce canone Sardicensi 7. Nam concilii Tridentini decreto Clerus Francicus statim reclamavit. Quum an. 1632. Renatus, Legionis in Armorico episcopus, qui cum regina Maria Medicea in Belgium aufugit, regni habenas moderante Richelio cardinale, perduellionis accusaretur; Urbanus VIII. archiepiscopum Arelatensem, Bononiæque & Sar- Florensem ac Macloviensem episcopos judices delegavit, qui sententiam definitivam pronunciarunt, reum episcopatu privarunt, eique maximas eleemosynas injunxerunt. Sed an. 1645. quum Anna Austriaca regnum administraret, clerus ea de re scripsit ad pontificem Innocentium X. qui septem alios episcopos delegavit ad cognoscendum de appellatione interposita; atque hi,

sententia priore infirmata, Legionis episcopum restituerunt. Clerus an. 1650. iterum congregatus, hujusmodi attentatis obviam iturus, d. 23. Nov. Nuntio apostolico significavit protestationem adversus Breve Urbani VIII. ne Franciæ episcopis fraudi sit in posterum, causasque episcoporum majores in concilio provinciali, cui vicini episcopi ad numerum concurrentem adhibendi, judicandas esse, salva appellatione ad papam. Immunitas episcoporum 1654. novæ procellæ exponitur, dum senatus Parisiensis a rege jubetur cognoscere de causa cardinalis de Retz, archiepiscopi Parisini, criminis læsæ majestatis accusati, quod eum privilegio indignum reddere videbatur. Sed quum clerus contra niteretur, episcoposque non nisi in concilio episcoporum judicandos demonstraret; delegatione revocata, rex d. 26. April. 1657. publico edicto constituit, ut episcoporum causæ ex præscripto sanctorum decretorum a iudicibus ecclesiasticis definirentur.

C A P. XVIII.

DE POENIS CANONICIS.

I.

RELIQUUM est, ut de *pœnis*, quas iudex ecclesiasticus infligere potest, loquamur, quæ vel mere *spirituales* sunt, ut depositio & excommunicatio; vel aliquid sæculare involvunt, ut condemnatio ad eleemosynas, fusti-

*pœnæ
spiritua-
les quæ
nam?*